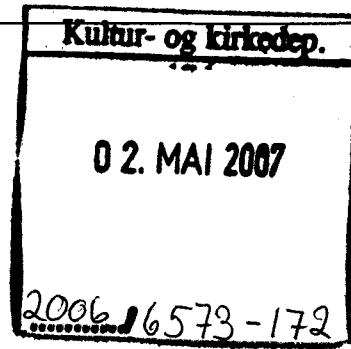




Kultur og kirkedepartementet
Postboks 8030

0030 OSLO



Vår ref.
07/00188-003/ASTRID

Arkivkode
C60 &13

Deres ref.

Dato
24.04.2007

SVAR - HØRINGSBREV - "BIBLIOTEKREFORM 2014"

Vedlagt følger Kragerø biblioteks forslag til høringsuttalelse fra Kragerø kommune.

Saken vil bli behandlet i Hovedutvalg for samfunns møte den 10. mai 2007. Vedtak vil ettersendes.

Med hilsen

Astrid Laland
biblioteksjef
35 98 50 93

SAKSFRAMLEGG

Saksbehandler: Astrid Laland, BIBL
Arkivsaksnr.: 07/00188-002

Arkiv: C60 &13

HØRINGSUTTAELSE - "BIBLIOTEKREFORM 2014"

Rådmannens forslag til vedtak:

1. Rådmannen støtter bibliotekreformens forslag til tiltak i Målområde 1 og 3, men går imot forslag om konsolidering i Målområde 2 da dette vil få negative konsekvenser for distrikts-Norge.

Kragerø, den 24.04.2007

Ole Magnus Stensrud
Rådmann

SAKSOPPLYSNINGER

Saken ekspederes til:

Kultur- og kirkedepartementet

Som trykte vedlegg følger:

Ingen

Følgende dokumenter finnes i saksmappen:

Høringsbrev – ”Bibliotekreform 2014” fra Kultur- og kirkedepartementet, datert 05.01.07

Bibliotekreform 2014 : del 1 : strategier og tiltak (ABM-skrift nr. 30)

Bibliotekreform 2014 : del 2 : Norgesbiblioteket – nettverk for kunnskap og kultur

Svar - Høringsbrev – ”Bibliotekreform 2014” fra Kultur- og kirkedepartementet, datert 24.04.2007

Bakgrunnen for saken

Utredningen

Kultur- og kirkedepartementet og Utdannings- og forskningsdepartementet (nåværende Kunnskapsdepartementet) fastsatte i 2004 mandat for utredning av et samlet bibliotekfelt. Utredningen ble utført av ABM-utvikling på oppdrag fra de to departementene. Mandatet for utredningen ble utformet i samsvar med de premissene som ble lagt til grunn i St.meld. nr. 48 (2002-2003) *Kulturpolitikk fram mot 2014*. Kultur- og kirkedepartementet har sendt *Bibliotekreform 2014* til kommunene med høringsfrist 1. mai 2007.

Den foreslåtte reformens hovedsatsninger er samlet innenfor tre målområder: Bibliotekenes innhold og tjenester, bibliotekets struktur og organisering samt vektlegging av kompetanse og forskning innenfor biblioteksektoren.

I høringsbrevet fra Kunnskapsdepartementet og Kultur- og kirkedepartementet av 5. januar 2007 er de tre viktigste elementene i den foreslåtte bibliotekreformen presentert som:

- Felles nasjonale digitale tjenester med vekt på digitalt innhold og nettbaserte tjenester som igjen forutsetter samarbeid mellom bibliotekene og nasjonal koordinering og finansiering
- Norgesbiblioteket – nettverket av bibliotek i Norge hvor det foreslås en reform av bibliotekstrukturen ved samordninger til sterkere enheter med bredere tjenestetilbud
- Kompetanseutvikling for ansatte som skal bidra til at bibliotekene kan yte bedre tjenester og forskning skal gi ny kunnskap

Videre vektlegges det at det fysiske bibliotek skal videreutvikles som et sted for læring, kulturformidling og som et sted for integrering og kulturelt mangfold. Bibliotekene skal i større grad være et unikt og synlig tilbud overalt der brukerne er: på nettet, i forskningen og undervisningen og lokalt.

Målet med bibliotekreformen er å få til et samarbeidende nettverk av alle bibliotektyper. Det er foreslått 28 konkrete tiltak i bibliotekutredningen; konsolidering er ett av dem. Det er videre foreslått ca 300 millioner årlig til reformen i perioden 2008-2014. I tillegg forventes

økte midler fra kommuner og regioner. Rådmannen forutsetter at kommunen får økonomisk kompensasjon hvis kommunen blir tilført nye oppgaver.

De fleste forslagene i Bibliotekreform 2014 innebærer en betydelig innsats på nasjonalt plan, bla fra ABM-Utvikling og Nasjonalbiblioteket.

Strategier og tiltak for målområde 1 *Felles nasjonale digitale tjenester* dreier seg om å tilby digitalt innhold og nettbaserte tjenester, digitalisere viktige innholdsressurser, utvikle nye digitale tjenester, videreutvikle biblioteket som læringsarena og læringsressurs, videreutvikle kultur- og litteraturformidlingen i bibliotekene, styrke bibliotekene som bidragsytere til inkludering, integrering og kulturelt mangfold samt styrke bibliotek tjenestene i fengslene.

Strategier og tiltak når det gjelder målområde 2 *Norgesbiblioteket – nettverket av bibliotek i Norge* handler om å styrke og utvikle de organisatoriske enhetene i Norgesbiblioteket (herunder konsolidering), videreutvikle det fysiske biblioteket, utvikle brukerorienterte og samarbeidende Norgesbibliotek samt å utvikle redskaper og metoder til evaluering og kvalitetsheving av virksomheten i bibliotekene.

Strategier og tiltak for målområde 3 *Kompetanseutvikling* for ansatte er fornying av den samlede kompetansen i biblioteksektoren og støtte faglig utvikling og kunnskapsdeling på tvers av og innenfor de ulike bibliotekfaglige områdene, og som ABM-samarbeid.

Dagens biblioteksamarbeid i Grenland

Bibliotekloven slår fast at folkebibliotekene er ledd i et nasjonalt biblioteksystem, og prinsippet om samarbeid mellom bibliotekene er en helt grunnleggende forutsetning for at bibliotekene kan fungere til brukernes beste. Bibliotekene i Grenlandsområdet (Siljan, Skien, Porsgrunn, Bamble og Kragerø) samarbeider i dag på en rekke områder ut over det som lover krever. Et felles lånereglement er under utarbeidelse, felles innkjøpsordning for bøker og andre media er fremforhandlet og skrives under i disse dager, nettverksmøter mellom biblioteksjefer og avdelingsledere er etablert, kompetansenettverk for barnebibliotekarere har vært oppegående i mange år og de fleste bibliotekene er med på transportordninger.

Kragerø bibliotek

Kragerø bibliotek flyttet for tre år siden inn i nye lokaler sentralt plassert i sentrum og har gått fra å ha 24 000 besøkende i 2003 til 68 000 i 2006. Utlånstallene viser også en positiv trend. Biblioteket er inne i et forsøksår med utvidete åpningstider, deriblant lørdagsåpent, noe som ser ut til å bli tatt vel imot. I tillegg til utlån av bøker og andre media har biblioteket mange arrangementer og et lite utstillingslokale som blir flittig brukt. Biblioteket har i år 4,83 årsverk fordelt på 7 ansatte hvorav 4 har bibliotekfaglig utdanning.

SAKSVURDERING

Generelle kommentarer

Bibliotekreform 2014 er en framtidsrettet og offensiv reform som tar for seg fremtidens behov og utfordringer innen biblioteksektoren. Den krever vidsyn og fleksibilitet for å fange opp alle lokale varianter i et stort helt Norgesbibliotek. Den krever vilje til handling, både

innenfor biblioteksektoren og politisk. Den krever økte bevilgninger for å kunne gjennomføres.

Målområde 1

Rådmannen støtter etablering av et norsk digitalt bibliotek som både vil gavne den enkelte låner, det enkelte bibliotek og også fellesskapet. Tiltakene og strategiene nevnt under målområde 1 er det lett å stille seg bak.

Målområde 2

Rådmannen er for å styrke og utvikle de organisatoriske enhetene i Norgesbiblioteket, men stiller seg tvilende til om en konsolideringsprosess som er skissert i reformen er den mest hensiktsmessige. Det er forslag om at de bibliotek som har færre enn 5 årsverk i dag skal konsolideres med bibliotek i andre kommuner. Begrunnelsen for konsolideringen er at det er behov for å skape bibliotek med sterkere kompetansemiljøer som dermed vil kunne yte bedre tjenester og utnytte ny teknologi.

Biblioteket skal være for alle og skal kunne betjene alle dets lånere, og dermed er den lokale kunnskap og kjennskap viktig, - "biblioteket kan ses som et "nav" i det moderne kulturhus, og bidra til å utvikle kreative kulturelle kraftsentre i lokalsamfunnet" (Rune Håndlykken på ABM-utviklings bibliotekleder-konferanse i 2005) eller, som et sted for å "...sikre den enkeltes rett til kunnskap og kulturverdier" (Ot.prp. nr. 14 (1985-86)). Den kompetansen man sitter inne med lokalt skal man være forsiktig med å sentralisere. Videre er bibliotekene et viktig kulturpolitisk redskap for kommunene, en konsolidering vil kunne frata politikerne mye av den myndigheten og dermed bidra til reduksjon av kommunalt selvstyre. Ved en konsolidering er det fortsatt tenkt at kommunene må bære hovedtyngden av kostnadene ved å drive et bibliotek, og da blir det desto viktigere at det er et lokalt engasjement for å stimulere til videre og økt drift.

Bibliotekenens styrke i dag er nettopp at de er i alle kommuner og at de er lavterskeltilbud. Nærhet og forutsigbarhet kan i mange tilfelle være viktigere enn et stort fagmiljø. Konsolidering ut over de kommunale grenser kan kanskje være hensiktsmessig noen steder, men for Kragerø kommune synes dette geografisk vanskelig.

Hvis man heller kan se på det totale bibliotektilbudet i hver kommune vil man kunne samle fagmiljøet og dra nytte av hverandres kompetanse, samtidig som nærheten til brukerne opprettholdes. Det sies i utredningen at "det kan være nødvendig med en egen koordinator for alle skolebibliotek i en kommune" (Del 1 Strategier og tiltak, s. 29), og dette kombinert med bibliotekfaglig personale i den videregående skole og folkebiblioteket vil kunne bli en mulig sammenslåing som kan være med på å styrke biblioteket som helhet for Kragerøs befolkning. Rådmannen går derfor imot den konsolideringsprosessen reformen legger opp til, men ønsker heller å se på andre muligheter for samarbeid.

Endring av bibliotekloven slik at den pålegger alle offentlige bibliotek å delta i biblioteknettverket vil komme brukerne til gode og bifalles av Rådmannen.

Målområde 3

Kompetanseutvikling for ansatte i biblioteksektoren og støtte til faglig utvikling og kunnskapsdeling på tvers av og innenfor de ulike bibliotekfaglige områdene er spesielt viktige underveis ved implementeringen av Norgesbiblioteket, og da er det viktig at man ser ut over storbyens grenser og kjenner til hvordan bibliotekene fungerer i det daglige ute i provinsene.

Forslag til løsning

Rådmannen støtter bibliotekreformens forslag til tiltak i Målområde 1 og 3, men går imot forslag om konsolidering i Målområde 2 da dette vil få negative konsekvenser for distrikts-Norge.

KONSEKVENSER

Økonomiske konsekvenser

Gjennomføring av bibliotekreformen forutsetter økte bevilgninger både fra statlig og kommunalt hold, størrelsesordenen er enda usikker. Det er i reformen foreslått bevilgninger på ca 300 millioner årlig i perioden 2008 – 2014, og i tillegg forventes det økte midler fra kommuner og regioner. Rådmannen forutsetter at kommunen får økonomisk kompensasjon hvis kommunen blir tilført nye oppgaver.

Administrative konsekvenser

Rådmannen stiller seg i hovedsak bak de foreslåtte tiltak i Målområde 1 og 3, men de vil medføre mer administrasjons- og utredningsarbeid ut over den daglige driften. Det lokale folkebibliotek må aktivt være med i prosessen fram mot et fells Norgesbibliotek og ikke bare få sentrale styringer og pålegg. Når det gjelder Målområde 2 går Rådmannen imot forslaget om å gjennomføre en konsolideringsprosess slik den er skissert da dette vil ha negative konsekvenser for hele distrikts-Norge.

Nærings- og miljømessige konsekvenser

Nærhet, forutsigbarhet, lokal kunnskap og påvirkningskraft er viktige hjørnesteiner i et bibliotek. For at et bibliotek skal favne om alle i et samfunn, må den lokale tilhørigheten ivaretas.